

Αρείου Πάγου 1680/2010 (ΣΤ, ΠΟΙΝΙΚΕΣ)

Πηγή:

http://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis_DISPLAY.asp?cd=XOOYMHZ97G4QE64JR YHG19G756C374&apof=1680_2010

Θέμα

Αιτιολογίας επάρκεια, Ακυρότητα απόλυτη, Νόμου εφαρμογή και ερμηνεία, Ανθρωποκτονία από αμέλεια.

Περίληψη:

Ανθρωποκτονία από αμέλεια, δια παραλείψεως ιδιαίτερης νομικής υποχρεώσεως εργολάβου οδού. Ατύχημα μοτοποδηλάτη. Έννοια άρθρων 15 και 302 ΠΚ. Αβάσιμοι οι από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ και Ε ΚΠΔ λόγοι αναιρέσεως, για έλλειψη ειδικής αιτιολογίας και για εσφαλμένη εφαρμογή και ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης. Αβάσιμος ο από το άρθρο 510 παρ.1 στοιχ. Α ΚΠΔ προβαλλόμενος από τον αναιρεσείοντα λόγος αναιρέσεως για ακυρότητα της διαδικασίας, γιατί το δικαστήριο δεν ήταν υποχρεωμένο να διαλάβει για την ανάγνωση των καταθέσεων απολειπομένων μαρτύρων ειδική αιτιολογία για το ανέφικτο της εμφανίσεως των μαρτύρων αυτών στο ακροατήριο, αφού δεν εναντιώθηκαν στην ανάγνωση οι συνήγοροι του κατηγορουμένου, έτσι ο τελευταίος δε στερήθηκε των υπερασπιστικών του δικαιωμάτων και δεν παραβιάστηκε ούτε το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ.

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Αιμιλία Λίτινα, Προεδρεύουσα Αρεοπαγίτη, ως αρχαιότερο μέλος στη σύνθεση και σύμφωνα με την 101/21-7-10 Πράξη του Προέδρου του Αρείου Πάγου, Ανδρέα Τσόλια, Νικόλαο Κωνσταντόπουλο, Παναγιώτη Ρουμπή και Κωνσταντίνο Φράγκο-Εισηγητή, Αρεοπαγίτη, σύμφωνα με την 104/21-7-10 Πράξη του Προέδρου του Αρείου Πάγου, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 21 Σεπτεμβρίου 2010, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Αθανάσιου Κατσιρώδη (γιατί κωλύεται ο Εισαγγελέας) και την Γραμματέα Πελαγία Λόζιου, για να δικάσει την αίτηση του αναιρεσείοντος - κατηγορουμένου Χ, κατοίκου ..., που εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια δικηγόρο του Αργυρώ Φωτάκη, περί αναιρέσεως της 520/2010 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών,

με πολιτικώς ενάγοντες τους 1. Ψ1, κατοίκου ..., που παρέστη με τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Κωνσταντίνο Μικρό, και 2. Ψ2, κατοίκου ..., που εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Κωνσταντίνο Μικρό. Το Τριμελές Εφετείο Αθηνών, με την ως άνω απόφασή του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτή, και ο αναιρεσείων - κατηγορούμενος ζητά την αναίρεση αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στις από 12 και 13 Μαρτίου 2010 αιτήσεις του αναιρέσεως, οι οποίες καταχωρίστηκαν στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 493/2010.

Αφού άκουσε Τους πληρεξούσιους δικηγόρους των διαδίκων, που ζήτησαν όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά και τον Εισαγγελέα, που πρότεινε να απορριφθούν οι προκείμενες αιτήσεις αναίρεσης.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Συνεκδικάζονται ως συναφείς, στρεφόμενες κατά της αυτής 520/2010 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετών Αθηνών, οι κρινόμενες δύο από 12-3-2010 και από 13-3-2010 αιτήσεις αναιρέσεως του ίδιου κατηγορουμένου Χ.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 302 παρ. 1 του Π.Κ., "όποιος επιφέρει από αμέλεια το θάνατο άλλου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών" και κατά τη διάταξη του άρθρου 28 του Π.Κ., "από αμέλεια πράττει όποιος, από έλλειψη της προσοχής, την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλλει, είτε δεν πρόβλεψε το αξιόποιο αποτέλεσμα, που προκάλεσε η πράξη του, είτε το πρόβλεψε ως δυνατό, πίστεψε όμως ότι δεν θα επερχόταν". Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει, ότι για τη θεμελίωση της αξιόποινης πράξεως της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, απαιτείται η διαπίστωση, αφενός μεν ότι ο δράστης δεν κατέβαλε την απαιτούμενη κατά αντικειμενική κρίση προσοχή, την οποία οφείλει να καταβάλει κάθε μετρίως συνετός και ευσυνειδητός άνθρωπος, κάτω από τις ίδιες πραγματικές καταστάσεις, με βάση τους νομικούς κανόνες, τις συνήθειες που επικρατούν στις συναλλαγές, την κοινή πείρα, τη λογική και τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων και αφετέρου, ότι είχε τη δυνατότητα να προβλέψει και αποφύγει το αξιόποιο αποτέλεσμα, το οποίο πρέπει να τελεί σε αντικειμενικό αιτιώδη σύνδεσμο με την πράξη ή την παράλειψη. Η παράλειψη ως έννοια, ενυπάρχει σε κάθε είδος αμέλειας, εφόσον το ένα σκέλος της ευθύνης συνίσταται, στην μη καταβολή της προσοχής, δηλαδή σε παράλειψη. Όταν όμως η αμέλεια δεν συνίσταται σε ορισμένη παράλειψη, αλλά σε σύνολο συμπεριφοράς που προηγήθηκε του αποτελέσματος, τότε για τη θεμελίωση της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, ως εγκλήματος που τελείται με παράλειψη, απαιτείται η συνδρομή και των όρων του άρθρου 15 του ΠΚ. Κατά τη διάταξη αυτή, όπου ο νόμος για την ύπαρξη αξιόποινης πράξεως, απαιτεί να έχει επέλθει ορισμένο αποτέλεσμα, η μη αποτροπή του, τιμωρείται όπως η πρόκλησή του με ενέργεια, αν ο υπαίτιος της παραλείψεως, είχε ιδιαίτερη (δηλαδή ειδική και όχι γενική) νομική υποχρέωση να παρεμποδίσει την επέλευση του αποτελέσματος. Η ιδιαίτερη αυτή νομική υποχρέωση (προς ενέργεια τείνουσα στην παρεμπόδιση του αποτελέσματος), μπορεί να πηγάζει από ρητή διάταξη νόμου ή από σύμπλεγμα νομικών καθηκόντων, που συνδέονται με ορισμένη έννομη σχέση του υπόχρεου ή από σύμβαση ή από ορισμένη προηγούμενη συμπεριφορά του, από την οποία δημιουργήθηκε ο κίνδυνος επελεύσεως του εγκληματικού αποτελέσματος. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να αναφέρεται και να αιτιολογείται στη δικαστική απόφαση η συνδρομή αυτής της υποχρέωσης και να προσδιορίζεται ο επιτακτικός κανόνας δικαίου, από τον οποίο πηγάζει. Εξάλλου, όπως προκύπτει από το άρθρο 9 του ν. 2094/1992 "κύρωση του

Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας" όταν εκτελούνται στις οδούς εργασίες, τοποθετούνται σε κατάλληλες θέσεις όλες οι πινακίδες σήμανσης που απαιτούνται κατά περίπτωση δηλαδή κινδύνου, ρυθμιστικές, πληροφοριακές (παρ. 1) και επί πλέον πρέπει να επισημαίνονται τα όρια των επί του οδοστρώματος εκτελούμενων εργασιών ή οι χώροι εναπόθεσης υλικών με την τοποθέτηση συνεχών ή διακεκομμένων εμποδίων, τα οποία να έχουν εναλλασσόμενες λωρίδες ερυθρού και λευκού χρώματος, ενώ κατά τη νύχτα, αν τα εμπόδια δεν είναι αντανακλαστικά, με φώτα και αντανακλαστικά στοιχεία χρώματος ερυθρού, αν δε χρησιμοποιηθούν φώτα τα οποία αναβοσβήνουν, πρέπει να έχουν χρώμα βαθύ κίτρινο (παρ. 2). Τα μέσα αυτά σήμανσης τοποθετούνται με μέριμνα και ευθύνη των εργοληπτών ή των εκτελούντων τις εργασίες και σε περίπτωση που εκτελούνται αυτές απολογιστικά από τον επιβλέποντα το έργο, ενώ οι φορείς που κατασκευάζουν τα διάφορα έργα στις οδούς ή αναθέτουν την κατασκευή τους σε τρίτους υποχρεούνται να ελέγχουν την τοποθέτηση των μέσων σήμανσης (παρ. 3). Κατά το άρθρο 47 παρ. 1 περ. β' του ίδιου νόμου αυτοί που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στις οδούς υποχρεούνται να περιφράσσουν τα ορύγματα ή άλλους επικίνδυνους για την κυκλοφορία χώρους των έργων και επισημαίνουν αυτούς κατά τις διατάξεις του πιο πάνω άρθρου 9.

Περαιτέρω, η απαιτούμενη από τις διατάξεις των άρθρων 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠοινΔ ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία της δικαστικής αποφάσεως, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' του ίδιου Κώδικα λόγο αναιρέσεως, υπάρχει, προκειμένου για καταδικαστική απόφαση, όταν εκτίθενται σε αυτή με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά, τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν και συγκροτούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος, και αναφέρονται οι αποδείξεις που τα θεμελιώνουν και οι νομικοί συλλογισμοί με βάση τους οποίους υπήχθησαν τα περιστατικά που αποδείχθηκαν στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε. Για την ύπαρξη τέτοιας αιτιολογίας είναι παραδεκτή η αλληλοσυμπλήρωση του αιτιολογικού με το διατακτικό, που αποτελούν ενιαίο σύνολο και σε σχέση με τα αποδεικτικά μέσα πρέπει να προκύπτει από την απόφαση με βεβαιότητα, ότι έχουν ληφθεί υπόψη και εκτιμηθεί όλα τα αποδεικτικά μέσα στο σύνολό τους και όχι ορισμένα μόνο από αυτά. Για τη βεβαιότητα δε αυτή αρκεί να μνημονεύονται όλα, έστω κατά το είδος τους (μάρτυρες, έγγραφα κλπ), χωρίς ανάγκη ειδικότερης αναφοράς τους και μνείας του τι προέκυψε χωριστά από καθένα από αυτά, ενώ το γεγονός ότι εξαιρούνται ορισμένα αποδεικτικά μέσα από αυτά, δεν υποδηλώνει ότι δε λήφθηκαν υπόψη τα άλλα. Ειδικά δε, επί εγκλήματος εξ αμελείας, που συνίσταται σε παράλειψη, πρέπει να προσδιορίζεται στην αιτιολογία της αποφάσεως και από πού πηγάζει η ιδιαίτερη υποχρέωση του υπαίτιου προς ενέργεια (αποτρεπτική του αποτελέσματος) και αν πρόκειται για επιτακτικό κανόνα δικαίου και ο κανόνας αυτός. Δεν αποτελούν όμως λόγους αναιρέσεως η εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων και ειδικότερα η εσφαλμένη εκτίμηση εγγράφων, η εσφαλμένη

αξιολόγηση των καταθέσεων των μαρτύρων, η παράλειψη αναφοράς και αξιολογήσεως κάθε αποδεικτικού στοιχείου χωριστά και η παράλειψη της μεταξύ τους αξιολογικής συσχέτισεως, καθόσον στις περιπτώσεις αυτές πλήττεται η αναιρετικά ανέλεγκτη κρίση του δικαστηρίου της ουσίας(Ολ ΑΠ 1/2005).

Τέλος, κατά το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Ε' του ΚΠοινΔ, λόγο αναιρέσεως της αποφάσεως συνιστά και η εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διατάξεως. Εσφαλμένη ερμηνεία τέτοιας διατάξεως υπάρχει, όταν το δικαστήριο αποδίδει σ' αυτή διαφορετική έννοια από εκείνη που πραγματικά έχει, ενώ εσφαλμένη εφαρμογή υφίσταται, όταν το δικαστήριο δεν υπήγαγε ορθά τα πραγματικά περιστατικά, που δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν, στην εφαρμοσθείσα διάταξη, αλλά και όταν η διάταξη αυτή παραβιάσθηκε εκ πλαγίου, για τον λόγο ότι έχουν εμφιλοχωρήσει στο πόρισμα της αποφάσεως, που περιλαμβάνεται στον συνδυασμό του διατακτικού προς το σκεπτικό και ανάγεται στα στοιχεία και την ταυτότητα του εγκλήματος, ασάφειες, αντιφάσεις ή λογικά κενά, με αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτος ο έλεγχος από τον Άρειο Πάγο της ορθής ή μη εφαρμογής του νόμου, οπότε η απόφαση στερείται νόμιμης βάσεως.

Στην προκειμένη περίπτωση, με την προσβαλλόμενη με αριθμό 520/2010 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών, ο αναιρεσείων κατηγορούμενος καταδικάσθηκε, σε δεύτερο βαθμό, για την πράξη της ανθρωποκτονίας οδηγού μοτοποδηλάτου από αμέλεια, σε ποινή φυλακίσεως δεκαπέντε μηνών. Από την επισκόπηση της προσβαλλόμενης αποφάσεως, προκύπτει ότι στο αιτιολογικό της, διαλαμβάνονται τα εξής: "Επειδή από τις καταθέσεις των μαρτύρων της κατηγορίας και της υπεράσπισης, που εξετάστηκαν ενόρκως στο Δικαστήριο τούτο, τις ανώμοτες καταθέσεις των πολιτικώς εναγόντων, τα πρακτικά της πρωτοβάθμιας δίκης, που αναγνώσθηκαν, την πραγ/νη που αναγνώσθηκε, καθώς και τα έγγραφα, που αναγνώσθηκαν και αναφέρονται στα πρακτικά, την απολογία του κατηγορουμένου και την όλη αποδεικτική διαδικασία αποδείχθηκε ότι: Η εταιρία με επωνυμία "ΜΗΧΑΝΟΔΟΜΙΚΗ ΑΕ" είχε αναλάβει την εκτέλεση έργου διάνοιξης τομής στο έρεισμα της οδού ...σε μήκος 4.000 μ., πλάτους 0,50 μ. και βάθους 1,00 μ. και τοποθέτησης μικροσωλήνων του ΟΤΕ. Η πιο πάνω οδός έχει πλάτος 7,20 μ. και είναι διπλής κατεύθυνσης με μία λωρίδα ανά κατεύθυνση Ο κατηγορούμενος εργαζόταν με την ιδιότητα του πολιτικού μηχανικού στην πιο πάνω εταιρία και είχε οριστεί υπεύθυνος για την εκτέλεση του πιο πάνω έργου. Στις 14/15-3-2003 το εν λόγω έργο βρισκόταν σε εξέλιξη στο ύψος 28,9ου (χιλιομέτρου) σε μήκος 100 περίπου μέτρων και τα προϊόντα εκσκαφής τοποθετούνταν από τους εργαζόμενους στο άκρο δεξιό του οδοστρώματος της οδού καταλαμβάνοντας τμήμα του σε σχέση με την πορεία των κινούμενων οχημάτων προς Για την επισήμανσή τους τοποθετούνταν κατά τη διάρκεια της ημέρας στο άκρο δεξιό του οδοστρώματος της οδού ειδική σήμανση με εναλλασσόμενες λωρίδες ερυθρού και λευκού χρώματος την οποία αφαιρούσαν κατά την διάρκεια της νύκτας

και παρέμεινε στο σημείο εκείνο τσιμεντένια βάση με μεταλλικό σωλήνα στήριξης πινακίδας χωρίς σταθερά φώτα και αντανακλαστικά στοιχεία, παρά την επιβαλλόμενη νόμιμη υποχρέωσή του. Εξάλλου, από τα ίδια αποδεικτικά στοιχεία δεν αποδείχθηκε ότι στο πιο πάνω σημείο βρίσκονταν σε εξέλιξη άλλα τεχνικά έργα, των καταθέσεων των μαρτύρων υπεράσπισης ... και... μη κρινόμενων από το δικαστήριο αξιόπιστων. Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι περί ώρα 2.50 της ημέρας εκείνης ο Ζ οδηγώντας το χωρίς αριθμό κυκλοφορίας δίκυκλο μοτοποδηλάτο κινούνταν στην οδό ... με κατεύθυνση προ το Κατά την προσέγγισή του στο πιο πάνω σημείο, κινούμενος στο δεξιό άκρο της πιο πάνω οδού, δεν αντιλήφθηκε την πιο πάνω βάση πινακίδας στο ύψος του 28,9ου χιλιομέτρου της πιο πάνω οδού, λόγω έλλειψης ορατότητας (σκότος, έλλειψη φανού και αντανακλαστικών στοιχείων), με αποτέλεσμα να επιπέσει με το εμπρόσθιο τμήμα του μοτοποδηλάτου στη πιο πάνω βάση και μετά από πρόσκρουση της κεφαλής του στο μεταλλικό σωλήνα να εκτραπεί της πορείας του προς τα δεξιά εκτός οδοστρώματος και να τραυματιστεί σοβαρά. Μετά το ατύχημα ο Θ, οδηγός υπηρεσιακού λεωφορείου ιδιοκτησίας ΟΑΣΑ, που κινούνταν στην πιο πάνω οδό με την ίδια κατεύθυνση αντιλήφθηκε τον πεσμένο μοτοποδηλάτη, κάλεσε τις πρώτες βοήθειες και κατά το χρόνο αναμονής του σταμάτησε ο οδηγός επιβατικού οχήματος Π. Στη συνέχεια ο παθών μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο όπου διαπιστώθηκε ότι έχει υποστεί βαριά κρανιοεγκεφαλική κάκωση, συνεπεία της οποίας επήλθε ο θάνατος του στις 23-3-2003 κατά το χρόνο της νοσηλείας του στο νοσοκομείο Τα πιο πάνω πραγματικά περιστατικά αποδεικνύονται ιδίως από την ένορκη κατάθεση του μάρτυρα Θ ενώπιον του δικαστηρίου τούτου και την ανάγνωση της προανακριτικής κατάθεσης του μάρτυρα Π, οι οποίοι έφθασαν πρώτοι στον τόπο του ατυχήματος, σε συνδυασμό με την από 8-4-03 έκθεση πραγμ/νης και δεν αναιρούνται από κάποιο άλλο αποδεικτικό στοιχείο. Ενόψει αυτών πρέπει να κηρυχθεί ο κατηγορούμενος ένοχος ανθρωποκτονίας από αμέλεια, κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στο διατακτικό της παρούσας".

Με βάση τις παραδοχές αυτές, το δικαστήριο της ουσίας, διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφασή του, την απαιτούμενη κατά το Σύνταγμα και τον ΚΠοινΔ ειδική και εμπειρισταωμένη αιτιολογία, αφού εκτίθενται σε αυτή, με σαφήνεια και πληρότητα, χωρίς αντιφάσεις και λογικά κενά, τα προκύψαντα από τη διαδικασία πραγματικά περιστατικά, που συγκροτούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, τα αποδεικτικά μέσα από τα οποία συνήγαγε το δικαστήριο τα πραγματικά αυτά περιστατικά και οι νομικοί συλλογισμοί, με βάση τους οποίους υπήγαγε τα περιστατικά αυτά, στις ουσιαστικές ποινικές διατάξεις των άρθρων 15, 26 παρ.1 β, 28, 302 παρ.1 ΠΚ, τις οποίες ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε και τις οποίες, ούτε ευθέως ούτε εκ πλαγίου παραβίασε. Ειδικότερα, αναφέρεται αναλυτικά και συγκεκριμένα σε τι συνίσταται η δια παραλείψεως αμέλεια του αναιρεσιόντος αυτού, ως πολιτικού μηχανικού, υπεύθυνου επιβλέποντος μηχανικού εκτελούμενου εργολαβικά έργου τοποθέτησης υπόγειων καλωδίων ΟΤΕ επί

οδοστρώματος οδού, ήτοι ποία συγκεκριμένα προστατευτικά μέτρα ασφαλείας είχε ιδιαίτερη νομική υποχρέωση και όφειλε να πάρει, ως εκ των καθηκόντων του εκ της παραπάνω ιδιότητάς του, αλλά και της προηγούμενης συμπεριφοράς του, της τοποθέτησής την ημέρα βάσεως από τσιμεντόλιθο, επί του οποίου υπήρχε σωλήνας στήριξης πινακίδας σήμανσης προειδοποιητικής στους διερχόμενους οδηγούς οχημάτων εκτελούμενων έργων επί της Λεωφόρου ... (28,9 χιλιομ.), ήτοι ευθυνόμενου ως επιβλέπωντος και υπεύθυνου εκτέλεσης του έργου τοποθέτησής μικροκαλωδίων του ΟΤΕ, για την μη απομάκρυνση, κατά τη διάρκεια της νύχτας, ομού μετά της αφαιρεθείσας και απομακρυνθείσας την 15-3-2003 ως άνω πινακίδας και της εν λόγω τσιμέντινης βάσης αυτής, μη ορατής κατά τη διάρκεια της νύχτας και μη σημανθείσας τουλάχιστον με φανό ή αντανακλαστικά στοιχεία, με αποτέλεσμα, ελλείψει φωτισμού στην περιοχή και σημάσεως, να μην την αντιληφθεί και να προσκρούσει επ' αυτής της βάσης, ο μοτοποδηλάτης Ζ, να ανατραπεί το μοτοποδηλάτό του δεξιά και να τραυματιστεί θανάσιμα ο ανωτέρω οδηγός. Ειδικότερα, όσον αφορά τις επί μέρους αιτιάσεις του αναιρεσιόντος, α) προσδιορίζονται οι συγκεκριμένες παραλείψεις του κατηγορουμένου αυτού ως μηχανικού κατά την εκτέλεση, κατ' ανάθεση της εταιρείας που εργαζόταν, από αυτόν του ως άνω έργου επί της ανωτέρω οδού, β) αναφέρεται η ιδιαίτερη νομική υποχρέωση αυτού, λόγω της παραπάνω ιδιότητάς του ως υπεύθυνου εκτέλεσης του έργου επί του οδοστρώματος, αλλά και λόγω της προηγούμενης συμπεριφοράς του, της τοποθέτησης της εν λόγω βάσης την ημέρα επί του οδοστρώματος της οδού που βρισκόταν σε λειτουργία κυκλοφορίας και της μη απομάκρυνσης κατά τη νύχτα, ομού μετά της απομακρυνθείσας πινακίδας και της τσιμέντινης βάσης αυτής, και δεν ήταν αναγκαία η αναφορά των προαναφερθέντων επιτακτικών κανόνων των άρθρων 9 και 47 του Ν. 2094/1992 περί ΚΟΚ, γ) αναφέρεται στο αιτιολογικό από το σύνολο των παραδοχών το είδος της αμέλειας, στο δε διατακτικό αναφέρεται ρητά, συμπληρούμενου παραδεκτά του αιτιολογικού, και δη η από τις περιστάσεις δυνατότητα πρόβλεψης και η μη πρόβλεψη (μη συνειδητή αμέλεια) του κατηγορουμένου ως μηχανικού - υπεύθυνου του έργου του επελθόντος αξιόποινου θανατηφόρου αποτελέσματος, δ) αναφέρεται ο αιτιώδης σύνδεσμος των άνω παραλείψεών του και του επελθόντος θανατηφόρου αποτελέσματος, γεγονός που θα αποφευγόταν, αν ο κατηγορούμενος είχε λάβει, όπως όφειλε εκ των άνω ιδιοτήτων του, τα παραπάνω επιβαλλόμενα από τις περιστάσεις και προσήκοντα μέτρα ασφαλείας με απομάκρυνση τη νύχτα από το οδόστρωμα και της μη σημανόμενης τσιμέντινης βάσης, την οποία όφειλε να είχε απομακρύνει, και, αν είχε απομακρύνει, ασφαλώς θα απεφεύγετο το εν λόγω ατύχημα και ο θάνατος του παθόντος οδηγού μοτοποδηλάτου, ο οποίος και προσέκρουσε στην ανωτέρω μη ορατή κατά τη νύχτα βάση και τραυματίστηκε θανάσιμα, ε) Η έκθεση αυτοψίας, η οποία συντάσσεται από ανακριτικό υπάλληλο κατά τη διάρκεια της προδικασίας, δεν αποτελεί ιδιαίτερο είδος αποδεικτικού μέσου, αλλά απλό έγγραφο, που αναγιγνώσκεται στο ακροατήριο, όπως επιτάσσει το άρθρο 364 ΚΠοινΔ για τις εκθέσεις των ανακριτικών υπαλλήλων που βεβαιώνουν ενεργηθείσες από αυτούς κατά την προδικασία ανακριτικές

πράξεις (ΑΠ 969/2009). Έτσι, δεν είναι αναγκαίο, για να υπάρχει η βεβαιότητα ότι λήφθηκε υπόψη από το δικαστήριο η έκθεση αυτοψίας και εντεύθεν να υπάρχει η απαιτούμενη ειδική αιτιολογία, να μνημονεύεται ειδικώς στο προοίμιο ή στο περιεχόμενο του σκεπτικού της απόφασεως, αρκούσης της αναφοράς σ' αυτό, ως αποδεικτικών μέσων που λήφθηκαν υπόψη, και των εγγράφων που αναγνώσθηκαν. Από το προπαρατεθέν αιτιολογικό, που αναφέρει ότι το δικαστήριο έλαβε υπόψη του και όλα τα αναγνωσθέντα έγγραφα, προκύπτει σαφώς ότι συνεκτιμήθηκε και η αναγνωσθείσα από 15-3-2003 έκθεση αυτοψίας που συντάχθηκε στο πλαίσιο της αστυνομικής προανάκρισης, ρητά δε γίνεται αναφορά ότι συνεκτιμήθηκε και η από 8-4-2003 έκθεση πραγματογνωμοσύνης, από δε τη μη απόκρουση των αναφορών στην έκθεση αυτοψίας, ότι ο θανών οδηγός εστερείτο αδείας ικανότητας οδηγού, ότι το μοτοποδήλατο εστερείτο κρατικών πινακίδων και έφερε αριθμό πλαισίου αντιστοιχούντα στην με αρ. ... πινακίδα δίκυκλου και ότι δεν περιγράφει με λεπτομέρειες την ανευρεθείσα στον τόπο του ατυχήματος βάση, δε σημαίνει μη συνεκτίμηση της εκθέσεως αυτής, αφού τα στοιχεία αυτά δεν είναι ουσιώδη για την περί της ενοχής κρίση του Δικαστηρίου ως προς τον ανωτέρω κατηγορούμενο και δεν αναιρούν την υπαιτιότητα αυτού, στ) το παράπνομο του αναιρεσειόντος για μη αποδοχή εκ μέρους του Δικαστηρίου των κατατεθέντων στο ακροατήριο από τους μάρτυρες υπερασπίσεως, πλήττει την ανέλεγκτη αναιρετικά ουσιαστική κρίση του Δικαστηρίου, που παραδεκτά στηρίχθηκε στα υπόλοιπα αποδεικτικά μέσα.

Επομένως οι από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' και Ε' του ΚΠοινΔ, λόγοι αναιρέσεως των κρινόμενων αιτήσεων αναιρέσεως, για έλλειψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας και για εσφαλμένη εφαρμογή και ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διατάξεως, είναι απορριπτέοι. Οι λοιπές αιτιάσεις του αναιρεσειόντος αφορούν την ανέλεγκτη αναιρετικά κρίση του Δικαστηρίου επί της ουσίας και είναι επομένως απορριπτέες ως απαράδεκτες.

Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 329, 331, 333 παρ. 2, 358, 364, 365 και 369 του ΚΠοινΔ, σε συνδυασμό με εκείνη του άρθρου 171 παρ. 1 στοιχ. δ' του ίδιου Κώδικα, προκύπτει ότι η λήψη ή μη λήψη υπόψη από το δικαστήριο της ουσίας, για το σχηματισμό της κρίσης του σε σχέση με την ενοχή ή αθωότητα του κατηγορουμένου, εγγράφων που δεν αναγνώσθηκαν, επιφέρει απόλυτη ακυρότητα της διαδικασίας, η οποία ιδρύει, σύμφωνα με το άρθρο 510 παρ. 1Α του ΚΠοινΔ, λόγο αναιρέσεως, γιατί αποστερείται έτσι ο κατηγορούμενος της δυνατότητας να εκθέσει τις απόψεις του και να κάμει παρατηρήσεις σχετικές με το αποδεικτικό αυτό μέσο. Το περιεχόμενο του εγγράφου δεν είναι αναγκαίο να αναφέρεται στα πρακτικά της απόφασης, όμως είναι αναγκαίο να εκτίθενται τα στοιχεία από τα οποία προσδιορίζεται με επάρκεια η ταυτότητά του, έτσι ώστε να μην καταλείπεται αμφιβολία για την ταυτότητα του εγγράφου που φέρεται ότι αναγνώσθηκε. Διαφορετικά, υπάρχει η ίδια ακυρότητα. Εξάλλου, η ανάγνωση προανακριτικών ή ανακριτικών καταθέσεων μαρτύρων που

απολείπονται, χωρίς να βεβαιώνεται η αδυναμία εμφάνισης στο ακροατήριο των μαρτύρων αυτών, δεν επιφέρει ακυρότητα, αν ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του δεν είχαν αντιλέξει στην ανάγνωση των καταθέσεων αυτών, δεδομένου ότι έτσι δεν παραβιάζεται το δικαίωμα που παρέχεται σε κάθε κατηγορούμενο από το άρθρο 6 παρ. 3 στοιχ. δ' της "ΕΣΔΑ" να θέτει ερωτήματα στους μάρτυρες, αφού διατηρείται πάντως το από το άρθρο 358 του ΚΠοινΔ δικαίωμα του κατηγορουμένου να κάνει παρατηρήσεις επί των εν λόγω καταθέσεων που αναγνώσθηκαν. Αντίθετα, η διάταξη αυτή του άρθρου 6 παρ. 3 της ΕΣΔΑ παραβιάζεται, επερχόμενης εντεύθεν απόλυτης ακυρότητας κατά το άρθρο 171 παρ. 1δ' του ΚΠοινΔ, αν ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του είχαν αντιλέξει στην ανάγνωση των κατά την προδικασία ληφθεισών καταθέσεων των απολειπομένων μαρτύρων και το δικαστήριο, παρά ταύτα, απορρίπτοντας το, για τη μη ανάγνωση των εν λόγω καταθέσεων, αίτημα, προέβη στην ανάγνωση αυτών, οπότε ιδρύεται ο από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Α' του ΚΠοινΔ, λόγος αναιρέσεως. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα πρακτικά της προσβαλλόμενης 520/2010 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών, με την οποία ο αναιρεσείων κηρύχθηκε ένοχος, της αξιόποινης πράξης της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, το δικαστήριο ανέγνωσε στο ακροατήριό του, πλην άλλων και την από 13-5-2004 ένορκη εξέταση του μάρτυρα Π, την από 7-6-2004 ένορκη κατάθεση του αστυνομικού ... και την από 1-3-2005 ένορκη εξέταση του ..., για την ανάγνωση των οποίων καταθέσεων όμως, όπως ρητά σημειώνεται στα πρακτικά (σελ. 6), δεν προβλήθηκε καμία αντίρρηση από τους συνηγόρους του κατηγορουμένου. Επομένως, το δικαστήριο δεν ήταν υποχρεωμένο να διαλάβει για την ανάγνωση των καταθέσεων αυτών ειδική αιτιολογία για το ανέφικτο της εμφάνισης των μαρτύρων αυτών στο ακροατήριο, αφού δεν εναντιώθηκαν στην ανάγνωση οι συνήγοροι του κατηγορουμένου, σύννομα αναγνώσθηκαν και ο τελευταίος δε στερήθηκε των υπερασπιστικών του δικαιωμάτων. Επομένως και από το άρθρο 510 παρ.1 στοιχ. Α ΚΠοινΔ προβαλλόμενος από τον αναιρεσείοντα σχετικός λόγος αναιρέσεως για ακυρότητα της διαδικασίας, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Μετά ταύτα, ελλείψει άλλου λόγου αναιρέσεως για έρευνα, οι κρινόμενες αιτήσεις αναιρέσεως, πρέπει να απορριφθούν και να καταδικασθεί ο αναιρεσείων στα δικαστικά έξοδα (άρθρο 583 παρ.1 ΚΠοινΔ) και στη δικαστική δαπάνη των δια κοινού πληρεξουσίου δικηγόρου παραστάτων πολιτικώς εναγόντων (άρθρα 176,183 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει τις από 12-3-2010 και την από 13-3-2010 αιτήσεις αναιρέσεως του Χ, περί αναιρέσεως της αυτής με αριθμό 520/2010 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου (Πλημμελημάτων) Αθηνών. και

Καταδικάζει τον αναιρεσίοντα στα δικαστικά έξοδα εκ διακοσίων είκοσι (220) ευρώ και στη δικαστική δαπάνη των παραστάτων πολιτικώς εναγόντων, εκ ποσού πεντακοσίων (500) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 19 Οκτωβρίου 2010. Και

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα, σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στις 20 Οκτωβρίου 2010.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ